

Saksnr.: 2013/23207
Dokumentnr.: 2
Løpenr.: 174472/2013
Klassering: F41
Saksbehandler: Anne-Kari Sønsterød

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	10.12.2013	22/13
Oppvekstutvalget	11.12.2013	44/13

Høring - forslag til endringer i forskrift om fosterhjem (kommunens tilsyn med barn i fosterhjem)

Rådmannens innstilling

Rådmannen anbefaler oppvekstutvalget å fatte slikt vedtak:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Fredrikstad, 26.11.2013.

Fredrikstad ungdomsråds behandling 10.12.2013:

Trym L. Ulriksen fremmet følgende tilleggsforslag:

- ♦ Barn i fosterhjem trenger tilsynsførere som har tid like mye som god kompetanse.
- ♦ Økt profesjonalitet er ikke godt nok dersom det ikke samtidig legges til rette for tid nok til samtaler og medvirkning for barna. Derfor er antall ansatte som skal ha disse oppgavene avgjørende.

Votering:

Rådmannens innstilling med tilleggsforslag fra Trym L. Ulriksen ble enstemmig vedtatt.

Fredrikstad ungdomsråds uttalelse 10.12.2013:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse med følgende tilleggspunkter
 - ♦ Barn i fosterhjem trenger tilsynsførere som har tid like mye som god kompetanse.
 - ♦ Økt profesjonalitet er ikke godt nok dersom det ikke samtidig legges til rette for tid nok til samtaler og medvirkning for barna. Derfor er antall ansatte som skal ha disse oppgavene avgjørende.oversendes Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Oppvekstutvalgets behandling 11.12.2013:

Fredrikstad ungdomsråds uttalelse var omdelt.

På vegne av FrP fremmet Marianne Kristiansen følgende forslag:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Barne-, likestillings- og

inkluderingsdepartementet

Høringsuttalelse - forslag til endringer i forskrift om fosterhjem (kommunens tilsyn med barn i fosterhjem)

Fredrikstad kommune mener det er riktig å forvente økt profesjonalisering hos de som skal utøve tilsyn med barn i fosterhjem. Forventninger som kan imøtekommes gjennom endringer i fosterhjemsforskriften.

Det bør forventes økt profesjonalisering i den betydning at den/ de som skal utøve tilsyn, har kvalifikasjoner i form av teoretisk og praktisk bakgrunn og egnethet og kunnskap om barns utvikling og symptomer på risiko og sårbarhet.

Kvalifikasjoner vil være nødvendig for å kunne gjennomføre tilsynsarbeidet på en kvalitativt god måte til beste for barnet, for å kunne ivareta kommunikasjon med et barn i en vanskelig livssituasjon på en god måte, og føre rapportskrivning som gir grunnlag for videreutvikling av tilsynsarbeidet og den samlede omsorgssituasjonen for barnet.

Erfaringer fra dagens ordning er flere, og sikkert ulike fra kommune til kommune. Men med tilsynsførere med svært ulike bakgrunn, og hvor flere kanskje har liten erfaring fra arbeid med barn, kreves tett oppfølging og **faglig** veiledning fra barneverntjenestens side.

~~Oppfølgingsarbeid det kan vise seg vanskelig å gjennomføre på en god nok måte overfor en sammensatt gruppe av tilsynsførere.~~

~~Fredrikstad kommune mener at barneverntjenesten vil være den best egnede instansen til å organisere og administrere arbeidet med tilsyn med barn i fosterhjem.~~

Barneverntjenesten har årelang erfaring, faglig kompetanse og forståelse for arbeidet, samt at forskriften som omtales ligger til barneverntjenestens lovområde.

Dersom et annet tjenesteområde skal få ansvar for tilsynsarbeidet med barn i fosterhjem, må omfattende skolering og grunnleggende gjennomgang av mandat og ansvarsfordeling til.

Departementets tanker om å organisere en interkommunal tilsynsordning virker ~~derimot mer~~ hensiktsmessig. ~~Ved en slik løsning vil en kunne opprettholde et faglig miljø med flere utnyttelsesmuligheter.~~

~~Fredrikstad kommune synes presiseringen om å gi barn i fosterhjem mer reell medvirkningsmulighet, alder og modenhet tatt i betraktning, er viktig.~~

Dette handler om å ta barn på alvor og understreker deres rett til å kunne delta i prosesser for å løse utfordringer i egen hverdag, gjennom trygg og åpen tilrettelegging.

Fredrikstad kommune mener at forslag til endringer i forskrift om fosterhjem (kommunens tilsyn med barn i fosterhjem) ~~bidrar til å sikre~~ **kan bidra til økt fokus** på kvalitet i tilsynsarbeidet, til barns beste.

~~Fredrikstad kommune forutsetter at endringer av forskrift om fosterhjem (kommunens tilsyn med barn i fosterhjem) ikke medfører økte utgifter for den enkelte kommune~~

Votering:

Forslag fra Marianne Kristiansen fikk 1 stemme (FrP) og falt.

Rådmannens innstilling ble vedtatt med 8 stemmer (Ap 4, H 2, SV 1, V 1) mot 1 stemme (FrP).

Oppvekstutvalgets vedtak 11.12.2013:

1. Vedlagte forslag til høringsuttalelse oversendes Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Fredrikstad, 16.12.13
Rett utskrift

Yvonne Meidell
møtesekretær

Utskrift til: saksbehandler UO Anne-Kari Sønsterød
Kopi til: kommunalsjef UO Kari Sørum

Sammendrag

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har i skriv av 4.oktober 2013 sendt ut forslag til endringer i forskrift 18.desember 2003 nr. 1659, på høring. Forskrift 18.desember 2003 omhandler fosterhjem og kalles ofte fosterhjemsforskriften.

Forslagene gjelder fosterhjemsforskriften §§ 8 og 9 om kommunens tilsyn med barn i fosterhjem. Bakgrunnen for forslagene er at Stortinget ved behandling av Prop.106 L (2012-2013) «Endringer i barnevernloven» har vedtatt endringer i barnevernlovens § 4-22 om tilsyn med barn i fosterhjem.

Lovendringene forutsetter endringer i dagens fosterhjemsforskrift.

Formålet med lovendringen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et mer profesjonalisert og tydelig forankret tilsynsansvar. Bakgrunnen her er at en rekke eksterne aktører og forskningsmiljøer over tid har påpekt svakheter ved hvordan dagens tilsyn med barn i fosterhjem er organisert og gjennomføres.

Lovendringen vil gi kommunene større fleksibilitet med hensyn til hvordan tilsynet administrativt skal organiseres.

Endringene i reglene for tilsyn med barn i fosterhjem vil ha administrative og økonomiske konsekvenser ved at endringer i barnevernloven legges til grunn for profesjonalisering av fosterhjemsbesøkene, som vil gi merutgifter per tilsynsbesøk. (Jfr Prop 106 L (2012-2103).)

Høringsfristen er satt til 13.desember 2013.

Rådmannen vurderer i saksframlegget hvordan forslag til endring i forskrift om fosterhjem vil ivareta formålet med tilsyn med barn i fosterhjem (jfr barnevernlovens § 4-22) sammenlignet med dagens ordning og bestemmelser.

Vedlegg

1. Forslag til høringsuttalelse.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

2. Høringsdokumentene fra Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.
3. Proposisjon 106 L (2012-2013).

Saksopplysninger

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet inviterer gjennom brev av 4.oktober 2013 kommunene til å komme med høringsuttalelse til forslag til endringer i forskrift om

fosterhjem, av 18. desember 2003 nr. 1659 om fosterhjem, nærmere bestemt §§ 8 og 9 om kommunens tilsyn med barn i fosterhjem.

Bakgrunnen for forslagene er at Stortinget ved behandling av Prop.106 L (2012-2013) «Endringer i barnevernloven» har vedtatt endringer i barnevernlovens § 4-22 om tilsyn med barn i fosterhjem.

Formålet med endringen er å styrke tilsynet med barn i fosterhjem gjennom et mer profesjonalisert og tydelig kommunalt forankret tilsynsansvar.

Lovendringen innebærer at kommunen gis et klart ansvar for å føre tilsyn med det enkelte barn og ha et helhetlig ansvar for planlegging, gjennomføring og oppfølging av tilsynet. Det skal føres tilsyn med at det enkelte barn får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet.

Kommunen må blant annet sikre at tilsynspersonene har nødvendig kompetanse om barns rettigheter i fosterhjemmet og om det å snakke med barn i en krevende livssituasjon.

Kommunen har ansvaret for at tilsynet blir utført på en fullt forsvarlig faglig måte, jfr. barnevernlovens ny § 1- 4 om krav til forsvarlige tjenester og tiltak. Dette betyr blant annet at det blir stilt konkrete krav til tilsynets innhold, tilsynsrapportens innhold og oppfølgingen av tilsynsrapportene. Samlet sett vil dette legge til rette for bedre kvalitet i tilsynet med barn i fosterhjem.

Etter lovendringen er formålet med tilsynet tatt inn i barnevernlovens § 4-22 femte ledd. Lovfestingen av formålet gir tydelig krav til tilsynets innhold. Formålet er formulert i to deler:

- ♦ At barnet får forsvarlig omsorg i fosterhjemmet
- ♦ At forutsetninger som ble lagt til grunn ved plassering blir fulgt opp.

Lovendringen gir kommunen større administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet med barn i fosterhjem skal organiseres. Kommunene skal kunne velge å legge ansvaret til gjennomføring av tilsynet til andre tjenester i kommunen, eventuelt benytte eksterne aktører eller delta i et interkommunalt samarbeid.

Det stilles ikke lenger krav til at det oppnevnes en bestemt tilsynsfører til det enkelte barn. Dette innebærer at kommunen også gis økt frihet til å velge hvem som skal utøve tilsynet på kommunens vegne. Dette mener departementet vil kunne avhjelpe dagens utfordringer med å rekruttere tilsynspersoner.

Før ikraftsettelse forutsetter lovendringen endringer i forskrift 18. desember 2003 nr 1659 om fosterhjem (fosterhjemsforskriften). I proposisjonen er det særlig fremhevet at faglige metoder ved gjennomføringen av tilsynsbesøkene, opplæring og veiledning av tilsynspersonene samt krav til oppfølging etter besøk, er blant spørsmålene som vil bli vurdert. Det samme gjelder barnets rett til deltakelse og medvirkning.

Formålet med å føre tilsyn med barn i fosterhjem er å føre kontroll med at barnet får tilfredsstillende omsorg i fosterhjemmet og at de forutsetninger som ble lagt til grunn for plasseringen blir fulgt opp.

Økonomiske konsekvenser

Endringene i reglene for tilsyn med barn i fosterhjem vil ha administrative og økonomiske konsekvenser for kommunene. I proposisjon 106 L (2012-2013), endringer i barnevernloven legges til grunn at profesjonalisering av fosterhjemsbesøkene vil gi merutgifter per tilsynsbesøk. I proposisjonen er de samlede merkostnadene for kommunene , på landsbasis, anslått til om lag 32 millioner kroner per år.

Konsekvenser levekår/folkehelse

Spørsmålet om fosterhjemstilsyn med særlig fokus på hvordan barnet har det i fosterhjemmet, og med forventninger til særlige samtaler med barnet om sin egen opplevelse av omsorgen i fosterhjemmet, har betydning for det enkelte barns helse og velferd der og da, og videre i livet.

Ansattes medbestemmelse

Har ikke relevans.

Vurdering

Kommunen har et faglig ansvar for de som utfører tilsyn, og skal sikre at tilsynspersonene får nødvendig opplæring og veiledning før og under tilsynsarbeidet. Dette ansvaret ivaretas i dag av barneverntjenesten.

Gjeldende rett.

Barneverntjenesten skal ved godkjenningen av fosterhjemmet oppnevne en særskilt tilsynsfører for barnet. Dette følger av forskriften § 8 fjerde ledd. Det stilles ingen krav til tilsynsførernes formelle kvalifikasjoner.

Ved valg av tilsynsfører i dagens ordning, skal det legges vekt på å finne en person som barnet har eller kan få nødvendig tillit til, og som har særlige forutsetninger for å kunne utføre tilsynsoppgaven overfor det enkelte barn over tid. Men det stilles ikke spesifikke krav til formell kompetanse/ utdanning eller kvalifikasjoner til tilsynsførere.

Fosterhjemsforskriften presiserer at barn som er fylt syv år, og yngre barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter, skal informeres og gis anledning til å uttale seg ved valg av tilsynsfører. Barnets mening skal tillegges vekt i samsvar med barnets alder og modenhet. For å kunne kommunisere med et barn i en vanskelig livssituasjon bør det stilles krav til kvalifikasjoner i form av teoretisk og praktisk bakgrunn.

Etter endringer i barnevernloven § 4-22 er ansvaret for å føre tilsyn med det enkelte barn i fosterhjem lagt til kommunen og ikke til barneverntjenesten. Kommunen skal føre tilsyn med hvert enkelt barn i fosterhjem fra plasseringstidspunktet og fram til barnet fyller 18 år. Kommunen skal videre sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning.

Barnets medvirkning.

Ved behandlingen av Prop 106 L (2012-2013) sluttet Stortinget seg til departementets forslag om å tydeliggjøre plikten til, og viktigheten av, at barn og unge i barnevernet får mulighet til god informasjon og medvirkning under hele saken og forløpet i barnevernet. For ytterligere styrking av barnets rett til medvirkning, er det presisert i barnevernloven § 4-1 nytt annet ledd at barnet skal gis anledning til i møter med barnevernet å ha med seg en person barnet har særlig tillit til. Denne tillitspersonen vil kunne gi barnet større trygghet i sitt møte med barnevernet.

Fosterbarn vil ofte ikke ha nære pårørende som kan målbære og fremme deres interesser på tilstrekkelig måte. I tillegg innebærer plassering i fosterhjem at barnet plasseres i et privat hjem med de begrensninger dette har for åpenhet og mulighet for innsyn i hvordan barnet har det i dagliglivet.

Etter lovendringen pålegges kommunen å sørge for at de som skal utøve tilsynet gis nødvendig opplæring og veiledning. Formålet er å sikre god kompetanse under tilsynet.

I forslaget legges det opp til økt krav til kvalifikasjon hos den/ de som skal utøve tilsyn. En profesjonalisering av funksjonen.

Med henvisning til de områdene den som skal utøve tilsynet skal ivareta, mener rådmannen at det er riktig å forvente en økt profesjonalisering:

- Samtale med et barn i en vanskelig livssituasjon
- Tilrettelegging av og motivasjon til reell medvirkning fra barnet
- Rapportskriving
- Oppfølgingsarbeid knyttet til forutsetninger som ble lagt ved plassering
- Faglig forståelse

Rådmannen vil peke på det positive i å stille kvalitetskrav på vegne av det enkelte barn i fosterhjem, og støtter forslaget om økt profesjonalisering av tilsynsordningen.

I spørsmål om kommunenes mulighet til å velge å legge tilsynsansvaret til en annen instans enn barneverntjenesten, kan ikke rådmannen se at andre tjenesteområder har erfaring, kunnskap og rutiner til å ivareta dette på en like god måte som barneverntjenesten. Departementets tanker om å organisere en interkommunal tilsynsordning virker derimot mer hensiktsmessig. Ved en slik løsning vil en kunne opprettholde et faglig miljø med flere utnyttelsesmuligheter.

Det forutsettes at endring av forskrift for fosterhjem ikke medfører økte utgifter for kommunene.

Rådmannens vedlagte forslag til høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune oversendes Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet.